

7. Данилевська Ю. О. Порушення порядку виїзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї: питання обґрунтованості криміналізації. URL: https://ukrrudprom.ua/lib/pdf/Kommentar_st332-1_KK.pdf (дата звернення: 27.10.2018).

8. Про затвердження Порядку в'їзду на тимчасово окуповану територію України та виїзду з неї : постанова Кабінету Міністрів України від 04.06.2015 № 367 // База даних «Законодавство України» / Верховна Рада України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/367-2015-%D0%BF#n8> (дата звернення 27.10.2018).

Одержано 31.10.2018

УДК 342.4

Олександр Георгійович КУШНІРЕНКО,

доктор філософії, доцент,

доцент кафедри конституційного права

Національного юридичного університету ім. Ярослава Мудрого

СУСПІЛЬНИЙ ІДЕАЛ ЯК БАЗОВА ЦІННІСТЬ ЗАСАД КОНСТИТУЦІЙНОГО ЛАДУ

Людство завжди прагнуло до щастя, благополуччя, свободи, ідеалів добра і справедливості. Процес історичної творчості в значній мірі залежить від обсягу прав і свобод людини, які забезпечують характер життєдіяльності, систему зв'язків, взаємодії людей. Культурний прогрес суспільства можливий лише тоді, коли він вносить принципово нове в правовий статус людини. Тому конституційний лад держави повинен бути зорієнтований на забезпечення прав і свобод особистості, її блага. І це розуміли вже на початку конституційного будівництва. Тож, ще в Декларації незалежності США від 4 липня 1776 р. говорилося: «Ми вважаємо очевидними істинами, що всі люди створені рівними і наділені Творцем певними невід'ємними правами, до числа яких відноситься право на життя, свободу і прагнення до щастя». Прагнення до суспільного ідеалу являється потужною силою соціального життя, і ця теза є беззаперечною цінністю.

У конституційних аспектах законодавці багатьох країн прагнуть підкреслити ті суспільно значимі ідеали, які являються домінуючими для даного соціуму. Це, як правило, загальнолюдські ідеали: свобода, братство, рівність, щастя, благополуччя. Вони знаходять своє відображення в преамбулах конституцій, в розділах, які присвячені засадам конституційного ладу, права і свободи людини і громадянина. Закладений в основу конституції суспільний ідеал визначає її філософію, направленість на забезпечення прав і свобод особистості. Так, в преамбулі Конституції України підкреслюється, що Верховна Рада України, приймаючи Конституцію, виходить із необхідності проявлення турботи про забезпечення прав і свобод людини і гідних умов її життя, турботи про укріплення громадської злагоди на землі України, прагнення розвивати і укріплювати демократичну, соціальну, правову державу. В ст.3 Конституції в якості найвищої соціальної цінності визнається людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека. Виходячи із цінностей світового конституціоналізму і з урахуванням нашого власного досвіду, в Конституції України закріплюється демократичний правовий статус людини і громадянина. Це свідчить про прагнення Українського законодавця ідеалу добра, справедливості, свободи, втілити в конституційні норми.

У цьому відношенні велике значення має ідеал правової справедливості, який забезпечується через закріплення в Конституції України (ст.8) верховенства права, верховенства Конституції і законів України, наявності чітких механізмів захисту конституційного ладу, закріплення на вищому рівні суверенітету українського народ, принципу поділу влади, суспільні ідеали громадянського суспільств, які формуються в Україні і які знайшли своє відображення в основному законі. Їх не можливо відривати від загальносвітового демократичного процесу, від апробованих багатовіковим досвідом ідей конституціоналізму та ідеалів, досить ефективно «працюючих» в багатьох країнах світу з демократичним політичним режимом.

Важливо ідеали конституціоналізму втілювати в реальному практичному державному будівництві. Це потребує великих зусиль державних структур і громадянського суспільства, тому що поміж суспільними ідеалом і практикою існує істотна невідповідність, яка може поступово бути усунена в ході проведення економічних, культурних змін і демократизації суспільства. Для вирішення складних задач, які стоять перед Україною на сучасному етапі, необхідна тривала робота, усунення стереотипів, які залишилися від командно-адміністративної системи, формування нової моралі і правосвідомості, без яких неможливе створення атмосфери поваги до людини, дієвого механізму охорони і захисту прав і свобод індивіда. Важливо здійснити зміну парадигм: системоцентриський підхід (від держави до людини) замінити персоніцентричним (від людини до держави). Такі можливості закладені, насамперед, в положеннях ст. 3 Конституції, яка встановлює, що держава відповідає перед людиною за свою діяльність.

Суспільний ідеал буде реалізований при умови забезпечення прав і свобод громадян. Для цього необхідно, насамперед, щоб не на словах, а на ділі владні структури керувалися правами людини як вищою соціальною цінністю, щоб ці права і свободи дійсно визначали зміст, сенс і застосування законів, діяльність законодавства, виконавчої і судової гілок влади, місцевого самоврядування. В даний час, посадові особи, які порушують права і свободи громадян, практично не несуть за це ніякої відповідальності. Завдання нової влади полягає в тому, щоб зробити Конституцію України з її орієнтованістю на особистість, реально діючий Закон, що б за допомогою юридичних і організаційних заходів створювати в суспільстві глибоку повагу до прав людини.

Забезпечення на практиці суспільного ідеалу безпосередньо пов'язано з моральним станом суспільства. Але такі негативні фактори, як послаблення державності, незахищеність прав і свобод людини і громадянина, важка екологічна ситуація, невисокі зарплати і пенсії, низька правова культура громадян і посадових осіб, посилення злочинності і корупції призводять до серйозних деформацій в суспільстві. В значній мірі це пов'язано із ситуацією, яка склалася в сфері політики і державної влади, для яких характерні жорсткі протистояння і, насамперед, відносно цілей і шляхів подальшого розвитку соціуму. Це супроводжується як порушенням політичної етики, так і універсальних норм добра, справедливості, честі та гідності. Етичний Імператив суспільства і, насамперед, державних структур, повинен бути сфокусований на правах людини, тому що саме в них концентруються головні цінності суспільства, такі як життя, свобода, гідність, особиста автономія.

Одержано 08.10.2018

УДК 349.2:351.74

Костянтин Юрійович МЕЛЬНИК,

доктор юридичних наук, професор,

завідувач кафедри трудового та господарського права

Харківського національного університету внутрішніх справ

Халіт БУЛАНІКЛІ,

делегат по роботі з поліцією та органами безпеки

*Міжнародного Комітету Червоного Хреста (Туреччина)**

ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ЯК ПРИКЛАД ОБ'ЄКТИВНОЇ ДИФЕРЕНЦІАЦІЇ НОРМ ТРУДОВОГО ПРАВА

Національне трудове законодавство закріплює спеціальні норми, що передбачають окремі відмінності порівняно із загальними нормами в правовому регулюванні трудових відносин. Наприклад, відповідно до загальної норми ст. 50 КЗпП України нормальна тривалість робочого часу працівників не може перевищувати 40 годин на тиждень. Однак

* **Halit Bulanikli** – Police and Security Forces Delegate of the International Committee of the Red Cross (Turkey).